

Inbreng PGP op Voorstel Vrijetijdseconomie

18 september 2024

Voorzitter, aanwezigen en kijkers thuis,

Het proces om tot deze Visie VTE te komen is lang geweest. Er was sprake van uitval van medewerkers en beperkte capaciteit. Allereerst een compliment voor Elke Polstra die ons in de raadssessies meegenomen heeft in dit proces om tot de Visie te komen. Zij heeft ongelooflijk veel werk verzet. Ook een compliment voor het participatieve karakter van het proces. Veel partijen zijn betrokken en gehoord.

Naar onze mening zijn deze Commissie en de Raad wel in een te laat stadium actief betrokken zoals eerder aangegeven. Ook misten wij verdieping op inhoud. Zo hebben wij o.a. aangedrongen op een extra themasessie over duurzaamheid m.b.t. de Visie VTE. Aan het begin van het proces heeft de wethouder ons verzekerd dat het *Green Destination* verhaal een belangrijke rol zou spelen. Vol verwachting lazen wij het eerste concept dat met ons werd gedeeld. Daarin werd hier geen enkele keer naar verwezen. Gelukkig bleek dit er in een tweede concept toch, om maar in Valkenburgse termen te spreken, 'ingefietst' te zijn. Maar is bij iemand in deze Raad bekend wat dit betekent en vooral hoe je dit lokaal kunt inzetten? Past het aanhaken bij de *Green Destination* ook bij Valkenburg of waren er betere opties geweest om duurzaamheid binnen de Visie een plek te geven? Daar hadden wij graag over gesproken met elkaar.

Bij deze doen wij dan ook een oproep voor het vervolg van het traject richting de uitvoering, nu we ook eindelijk meer richting het 'Hoe' gaan. Wij zouden graag zien dat er met een themasessie duiding wordt gegeven aan het begrip *Green Destination* en hoe we dit een lokale invulling kunnen geven. Zo voorkomen we dat het een containerbegrip wordt waarvan niet duidelijk is wat nu werkelijk de betekenis en waarde is.

Dan ons belangrijkste bezwaar tegen de Visie zoals deze nu voor ligt. Voor ons als PGP zijn de hoofdproblemen die spelen in Valkenburg niet het zogenaamd niet-vitaal zijn van

de sector en het verouderde aanbod. De hoofdproblemen die wij signaleren en die de basis hadden moeten zijn van deze visie, zijn volgens ons de druk op de leefbaarheid, mobiliteitsproblematiek en klimaatadaptatie. De eerste twee worden ook nog eens beïnvloed door de enorme opgave waar Valkenburg de komende jaren voor staat m.b.t. de uitvoering van de Visies Oost en West. Deze opgaven worden bijna als een voetnoot weggezet in de Visie terwijl de impact groot kan zijn op de VTE. Wij missen in de Visie het bewustzijn van die ontwikkelingen en de urgentie om daar iets mee te doen en op in te haken. Op dezelfde manier missen wij de urgentie voor klimaatadaptatie en duurzaamheid. Het lijkt alsof is vergeten hoe kwetsbaar de vrijetijdseconomie is. Die kwetsbaarheid wordt als zwakte en bedreiging benoemd in de SWOT analyse, maar komt niet duidelijk in de Visie terug. Het lijkt alsof de prioriteiten verkeerd zijn gesteld. Want voor ons ligt een Visie die zo genomineerd kan worden voor 'beste Lay-out'. Prachtig vormgegeven. Maar wij zochten meer naar winst op de inhoud. Het is teleurstellend dat belangrijke pijlers als het overnachtingsbeleid en het evenementenbeleid, zaken die werkelijk vorm geven aan de VTE, dat die nog op zich laten wachten. Hierdoor blijft de Visie vooral een herhaling van wens uitingen. Natuurlijk, we lezen, bij herhaling, dat de Visie slechts 'een stip op de horizon' is. Het is goed om in de verte te kijken en een ideaalplaatje te schetsen. Maar het is wel verstandig om de uitdagingen daarin goed te duiden om te zorgen dat die stip in 2035 niet nog steeds ergens ver weg op de horizon staat.

Wij erkennen dat de Visie fundamentele, positieve, zelfs creatieve elementen en bouwstenen bevat. Wel lijkt het alsof de makers van de Visie zich hebben laten 'Verleiden' om te vroeg in te zetten op de City marketing nog voordat de inhoud van de boodschap is vastgesteld. Dat is de verkeerde volgorde. De slogan "Veelzijdig Valkenburg" wordt ingeruild voor het goed gevonden marketing motto "Ondersteboven van Valkenburg" waarbij alles getoetst wordt aan het zogenaamde specifieke Valkenburgse DNA. Maar als je de tekst goed leest en onderzoekt wat dat DNA van Valkenburg dan omvat dan zou de slogan moeten zijn: "Ondersteboven van ...Alles". Zo vernieuwend is dat niet...

En over vernieuwing, wie goed rondkijkt ziet continu vernieuwing in ons stadje of dit nu gaat om een klein maar uiterst charmant Spaans winkeltje bij de Grendelpoort, het restaurant in de kerk in de Plenkertstraat, een vernieuwend vrijwel plantaardig restaurant aan de voet van de Cauberg, een bakatelier in de Lindelaan waar o.a. vlaaiworkshops worden gegeven, een nieuwe hippe concept store in de Passage. Zelfs het authentieke snoepwinkeltje in de Muntstraat, waar je bijna niet voorbij kunt lopen zonder spekken te kopen, heeft onlangs het interieur vernieuwd. Zo blijft ondanks vernieuwing het nostalgische karakter van Valkenburg toch bewaard. Er zijn behoorlijk wat hotels overgenomen de afgelopen jaren, deels door jonge gezinnen die stapsgewijs renoveren en vernieuwen. Sommigen door grotere partijen zoals Hotel Kint dat aan het aanbod is toegevoegd.

Hoe floreert een vrijetijdseconomie? Voor zowel de inwoners, als de ondernemers en zeker ook de toeristen is het belangrijk dat een stadje er aantrekkelijk uitziet. Valkenburg is

nu al langdurig verwickeld in het maken van Visies, maar ondertussen blijven de broodnodige ontwikkelingen achter. De plannen om van de Plenkertstraat een aantrekkelijke en verkeersveilige straat te maken, dateren al van jaren geleden. Gelukkig zijn er steeds nieuwe enthousiaste ondernemers die toch ook in deze straat starten, zoals de fietsenverhuur en recentelijk nog Hotel Blink, een hotel met een wat hogere prijsklasse. Maar het aanzicht van de Plenkert past daar niet bij. Het ligt er al jaren verloederd bij en de verkeerssituatie voelt onveilig aan. Niet aantrekkelijk om te leven, te ondernemen en te zijn als toerist. Zo zijn er nog meer plekken te noemen. Moet de gemeente niet meer hand in eigen boezem steken en erkennen dat we misschien iets te veel met ons hoofd in de Visies hangen en iets te weinig op straat rondkijken en zien wat Valkenburg nodig heeft?

Over vernieuwing. De kabelbaan aan de Neerhem komt om de paar jaar met nieuwe activiteiten die aansluiten bij de wens van de hedendaagse klant: zandsculpturen in de grot, *lasergamen*, *bouncen* ga maar door. Zolang er een klimaat is waarin ondernemers goed kunnen gedijen, zijn zij creatief en vernieuwend. Wacht diezelfde Kabelbaan, samen met de hotels ernaast en vooral de bewoners in de straat niet al heel lang op een veilige verkeerssituatie? Kun je dat van 'iets met al die Visies voor er iets verbeterd kan worden' nog wel uitleggen?

Waarom deze nadruk hier op vernieuwing? Omdat dat iets is wat je dagelijks kunt zien als je door Valkenburg wandelt. Omdat in de Visie meermaals wordt verwezen naar het niet vitaal zijn van de VTE en wij meermaals, in de vergaderingen en daarbuiten, informeel en formeel via de griffie hebben geprobeerd inzicht te krijgen in welke onderzoeken het zijn die dit beweren.

Natuurlijk is er veroudering en zijn er bedrijven die niet meer vitaal zijn. Dat hoort bij de cyclus van de levensduur van bedrijven. Dat is iets wat overal speelt en wij missen de onderbouwing dat dit in Valkenburg 'erger' zou zijn dan ergens anders. Moet dat wel het uitgangspunt van de Visie zijn of zijn er meer urgente zaken?

Natuurlijk is het belangrijk dat de Gemeente het overzicht houdt en komt met een overkoepelende en sturende visie, maar laten we ook realistisch zijn in de maakbaarheid van de VTE. Het is de taak van de Gemeente om te zorgen dat de VTE kan floreren, maar vooral om de balans leefbaarheid – natuur – en economie in de gemeente te waarborgen en met name te zorgen dat de openbare ruimten veilig, netjes en goed verzorgd zijn.

Hiermee kom ik bij ons punt: Deze balans zien wij onvoldoende terug in de Visie vandaar nogmaals onze vraag om meer aandacht voor duurzaamheid, maar zeker ook voor leefbaarheid. Want onderzoeksresultaten kun je op verschillende manieren interpreteren, maar feit is dat een meerderheid van de mensen in Valkenburg overlast ervaart.

Wij hebben ons in dit proces om te komen tot een Visie zeer betrokken getoond. Wij hebben uitgebreide input geleverd, o.a. voor de Themasessie van 22 mei. Wij hebben vaak begrip getoond voor vertragingen vanwege capaciteitsgebrek. Maar waar wij geen begrip voor kunnen opbrengen is de onvoldoende wijze waarop aan onze informatieverzoeken wordt voldaan, of beter gezegd niet wordt voldaan. In maart hebben wij rondvragen gesteld om inzicht te krijgen in het landschap van campings en

bungalowparken in Valkenburg. Beantwoording werd uitgesteld. Nog voor de zomer hebben wij deze vraag wederom bij de griffie neergelegd. Uiterlijk half augustus zouden wij een antwoord krijgen. Anders zeker voor deze vergadering. Tot op heden geen antwoord. Wij vragen niet om een uitgewerkt overnachtingenbeleid, wij vragen om een stukje informatie om onze kennis op dit dossier te vergroten. Hetzelfde geldt voor onze vraag over de Vitaliteitsscan van hotels waaruit zou blijken dat 40% van de Valkenburgse hotels het predicaat 'Niet-Vitaal' zou moeten krijgen. In de stukken wordt regelmatig naar deze bevinding verwezen, maar een bronverwijzing lijkt te ontbreken. Helaas geen reactie op onze vraag naar de bron. We hadden beter een WOB, of tegenwoordig een WOO, verzoek in kunnen dienen.

Op de website van de Gemeente staat een vitaliteitsscan waar weleens naar verwezen zou kunnen worden. Dat betreft een conceptrapport van ZKA, Vitaliteitsscan hotelsector Valkenburg aan de Geul, uit 2018. Daarin wordt aangegeven dat de scan in augustus 2018 heeft plaatsgevonden. Dat is voor Covid, voor de overstroming, voor de energiecrisis/inflatie. Dat is een rapport van 6 jaar geleden. Wij wilden graag de bevestiging dat het om een recenter rapport zou gaan. De genoemde percentages komen echter overeen, dus bij ons is toch het idee ontstaan dat het om deze scan moet gaan. Interessant is overigens dat een aantal van de 'niet-vitale' hotels wat minder kamers heeft, dus kijkende naar hotelkamers in plaats van naar hotels blijkt dat op dat moment 30% van de hotelkamers niet vitaal was. Je zou in deze Visie dus kunnen aangeven, als je al gedateerde cijfers wil gebruiken, dat uit het laatst uitgevoerde onderzoek blijkt dat 70% van de hotelkamers als vitaal beoordeeld is. Dat schept toch direct een ander beeld. In het rapport staat trouwens ook dat er 17 (van de 76) hotels in 2018 te koop stonden. 14% van de hotels. Er zal waarschijnlijk een overlap zijn tussen deze hotels en de niet-vitale hotels uit het rapport, dus een deel zal ook allang verkocht zijn en wel weer vitaal zijn. Sowieso zijn er flink wat hotels overgenomen de afgelopen 6 jaar en ook bijgekomen, waardoor het percentage niet-vitaal ook wel eens gedaald zou kunnen zijn. Wat interessanter is, is dat er in de scan uit 2018 gevraagd wordt naar zorgen van hoteliers voor de toekomst. Prijsconcurrentie is daar 1 van. Er staat o.a.: "Hoteliers vrezen dat de geplande viersterrenhotels zich in minder drukke tijden al snel op de markt voor driesterrenhotels zullen begeven." p15.

In plaats van n.a.v. die scan in 2018 de hotels te ondersteunen om die vitaliteit omhoog te krijgen, hebben we eigenlijk niets gedaan behalve plannen goedkeuren voor de bouw van meer hotels, die weliswaar een hoger segment zouden moeten bedienen, maar waarbij je onmogelijk als Gemeente kunt voorkomen dat er prijsconcurrentie gaat plaatsvinden. Dan stuur je eigenlijk nog meer aan op het verminderen van de vitaliteit van het huidige aanbod. Dus nogmaals, wellicht moeten we iets vaker hand in eigen boezem steken als Gemeente.

Dat wij dit hier aan de orde stellen, heeft niet alleen met deze Visie te maken. Het gaat om de algehele werkwijze van het College richting de Raad. Om geloofwaardigheid te behouden en niet het idee te geven dat data worden gebruikt om een gewenst verhaal van het College te ondersteunen is transparantie en samenwerking van groot belang zodat wij

met degelijk onderbouwde visies die gedragen worden door zowel College als Raad richting een succesvolle uitvoering kunnen gaan.